

NAČRT ZA RAVNANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS

Ta obrazec je namenjen pripravi načrta za ravnanje z raziskovalnimi podatki (NRRP) za raziskovalne projekte, ki jih (so)financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), kot je določeno v 4. členu [Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti](#) (Uradni list RS, št. 59/23).

Raziskovalni podatki so opredeljeni kot zapisi o dejstvih (številčni podatki, besedilni, zvočni in slikovni zapisi), ki predstavljajo osnovno podlago za znanstveno raziskovanje in ki v okviru znanstvene skupnosti veljajo kot ustrezno sredstvo za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.

Prosimo vas, da izpolnite spodnji obrazec NRRP in ga posredujete ARIS **najkasneje v šestih mesecih od začetka izvajanja raziskovalnega projekta**. Priporočljivo je, da NRRP med izvajanjem raziskovalnega projekta po potrebi redno pregledujete in posodobljate. V primeru sprememb posodobljen NRRP priložite vmesnemu in zaključnem poročilu o rezultatih raziskovalnega projekta.

Pregled vsebine NRRP:

0. Splošne informacije
1. Povzetek in opis raziskovalnih podatkov
2. Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR
  - 3.1 Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)
  - 3.2 Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)
  - 3.3 Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)
  - 3.4 Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)
4. Etični in pravni vidiki
5. Drugi raziskovalni rezultati
6. Finančna sredstva

Uporabljene kratice:

- ADP – Arhiv družboslovnih podatkov
- GDPR – Splošna uredba o varstvu podatkov
- IT – informacijska tehnologija
- RO – raziskovalna organizacija
- ZVDAGA – Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih
- ZVOP-2 – Zakon o varstvu osebnih podatkov

Navodilo za izpolnjevanje

Obrazec izpolnite tako, da vsebino vnašate v celice v skrajnem desnem stolpcu oz. tam označite eno od ponujenih možnosti. V teh celicah so sedaj v sivi barvi pisave navedeni razlage oz. navodila za vnos ustreznih podatkov in opisov. To pomožno besedilo lahko po vnosu vsebine izbrišete.

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	V5-2543
0.2	Naziv projekta	Usposabljanje strokovnjakov za obravnavanje mladoletnikov zaradi kaznivih dejanj: Analiza vrzeli in razvoj multidisciplinarnega pristopa
0.3	Šifra vodje projekta	56797
0.4	Ime in priimek vodje projekta	dr. Jasmina Arnež Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani (IK)
0.5	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Ni določene posebne osebe. Vodja projekta dr. Jasmina Arnež skrbi za ravnanje z raziskovalnimi podatki.
0.6	Interna pravila RO za ravnanje z raziskovalnimi podatki	IK deluje v skladu z internimi pravili o varstvu podatkov in odprti znanosti ter spodbuja transparentno in odgovorno ravnanje z raziskovalnimi podatki (v skladu z načeli FAIR)
0.7	Verzija NRRP 1.0	1.0
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke predhodnih raziskav?	☐ Da ☒ Ne Projekt zbira nove primarne podatke (transkripcije fokusnih skupin in intervjujev, rezultati anket, programska dokumentacija). Obstoječe podatke o potrebah strokovnjakov po multidisciplinarnem usposabljanju v kontekstu ZKP-O in ZKOM ni mogoče v celoti nadomestiti z že zbranimi podatki, saj gre za specifičen nov pravni in institucionalni kontekst.
1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	Besedilni podatki: transkripcije fokusnih skupin in poglobljenih intervjujev (format DOCX, TXT, PDF). To so primarna gradiva, pridobljena s terenskim delom v DS5. Dokumentarni podatki: programi obstoječih usposabljanj, predmetniki visokošolskih programov, tuja primerjalna gradiva – zbrani v DS2, DS3 in DS4 (format PDF, DOCX). Številčni/pregledničarski podatki: rezultati evalvacijskih vprašalnikov in morebitnih anket (format XLSX, CSV). Izbrani formati zagotavljajo odprtost in dolgoročno berljivost; CSV in TXT sta odprti obliki, ki ju priporoča ADP za arhiviranje.
1.3	Kakšen je namen ustvarjanja, zbiranja oz. ponovne uporabe podatkov in njihova povezava s cilji projekta?	Podatki so zbrani z namenom (1) analize vrzeli v obstoječem sistemu usposabljanja strokovnjakov, ki obravnavajo mladoletnike v kazenskem postopku, in (2) identifikacije vsebinskih potreb za razvoj multidisciplinarnega programa usposabljanja. Zbrani podatki neposredno podpirajo ključne cilje projekta: analizo obstoječih programov (DS3, DS4), identifikacijo potreb strokovnjakov (DS5) ter oblikovanje vsebine in evalvacije novega programa (DS6). Perspektiva mladostnikov iz intervjujev zagotavlja, da je program usposabljanja primeren za otrokom prijazno pravosodje.

1.4	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	☒ 0–10 GB ☐ 10–100 GB ☐ 100–1000 GB ☐ >1000 GB
2	Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov	
2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	<p>Med izvajanjem projekta bodo podatki shranjeni na varnem strežniku IK, ki ga vzdržuje interna IT-služba in zagotavlja samodejno dnevno varnostno kopiranje.</p> <p>Surovi zvočni posnetki fokusnih skupin in intervjujev bodo hranjeni na šifriranih prenosnih pomnilnikih z omejenim dostopom, dostopnih samo za člane projektne ekipe.</p>
2.2	Kako boste izbrali podatke za dolgoročno hrambo?	<p>Odločitve o dolgoročni hrambi bodo sprejete v skladu z Zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), internimi predpisi IK ter priporočili ARIS za ravnanje z raziskovalnimi podatki.</p> <p>Anonimizirani podatki, primerni za javno objavo, bodo deponirani v Arhivu družboslovnih podatkov (ADP). Surovi (neanonimizirani) podatki bodo hranjeni na institucionalnem strežniku za zakonsko predpisano dobo, nato pa uničeni.</p>
2.3	Ali bodo podatki shranjeni v zaupanja vrednem repozitoriju?	☒ Da ☐ Ne <p>Anonimizirani podatki bodo deponirani v Arhivu družboslovnih podatkov (ADP; https://www.adp.fdv.uni-lj.si/), ki je področni repozitorij za družboslovne podatke v Sloveniji s certifikatom CoreTrustSeal. ADP zagotavlja trajno hrambo, digitalno skrbništvo in dodelitev trajnih identifikatorjev (Handle).</p>
3.	Zagotovitev podatkov na način FAIR	
3.1	Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)	
3.1.1	Ali bodo podatki označeni s trajnim identifikatorjem (PID)?	☒ Da ☐ Ne <p>Podatkovne zbirke, deponirane v ADP, bodo označene s trajnim identifikatorjem Handle, ki ga dodeli ADP. V primeru objave v mednarodnem repozitoriju bo dodeljen identifikator DOI.</p>
3.1.2	Kateri metapodatki bodo ustvarjeni in kateri metapodatkovni standardi bodo pri tem upoštevani?	<p>Ustvarjeni bodo metapodatki v skladu s standardom Dublin Core, ki ga uporablja ADP. Metapodatki bodo vključevali: naziv in opis zbirke, avtorje, datum zbiranja, metodologijo, ciljno populacijo, geografsko pokritost (Slovenija), ključne besede in pogoje dostopa.</p> <p>Za opis kvalitativnih gradiv (fokusne skupine, intervjuji) bo upoštevana shema DDI (Data Documentation Initiative), ki je standard za dokumentacijo družboslovnih podatkov.</p>
3.1.3	Ali bodo metapodatki vsebovali ključne besede za izboljšanje najdljivosti in možnosti ponovne uporabe?	☒ Da ☐ Ne <p>Metapodatki bodo vsebovali ključne besede, ki zagotavljajo najdljivost, npr.: mladoletniško prestopništvo, usposabljanje strokovnjakov, multidisciplinarni pristop, otrokom prijazno pravosodje, fokusne skupine, socialno</p>

		delo, kazenski postopek, itd.. Ključne besede bodo določene v slovenščini in angleščini.
3.2	Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)	
3.2.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni?	☐ Da ☒ Ne Podatki v celoti ne bodo odprto dostopni, ker bodo med zbiranjem vsebovali osebne podatke (GDPR, ZVOP-2). Po anonimizaciji bodo zbrani podatki (transkripcije fokusnih skupin in intervjujev, analitična poročila) – če na njihovi podlagi ne bo mogoča posredna identifikacija sodelujočih - objavljeni kot odprto dostopni prek ADP z licenco CC BY 4.0. Dokumentarni podatki (programi usposabljanj, predmetniki) so javno dostopni in ne zahtevajo posebnih omejitev.
3.2.2	Kdaj bodo podatki odprto dostopni in za koliko časa?	Anonimizirani podatki, na podlagi katerih ne bo mogoča posredna identifikacija sodelujočih, bodo odprto dostopni ob zaključku projekta (mesec 24) oziroma najkasneje ob objavi prvih znanstvenih publikacij, ki temeljijo na podatkih. Podatki bodo dostopni v repozitoriju ADP za nedoločen čas (vsaj 10 let), pri čemer ADP zagotavlja, da metapodatki ostanejo dostopni tudi po morebitnem umiku samih podatkov.
3.2.3	Na kakšen način bo v primeru omejitev pri uporabi omogočen dostop do podatkov med izvajanjem projekta in po njegovem zaključku?	Surovi (neanonimizirani) podatki bodo med projektom dostopni izključno za člane projektne ekipe prek varnega strežnika IK z avtentikacijo. Za dostop do morebitnih občutljivih anonimiziranih podatkov bo potrebna prijava in podpis izjave o uporabi pri ADP. Dostop odobri ADP v skladu s svojimi postopki.
3.2.4	Ali bo za dostop do podatkov oz. njihovo branje potrebna dodatna dokumentacija oz. informacija o ustrezni programski opremi?	☐ Da ☒ Ne Podatki bodo shranjeni v standardnih, splošno dostopnih formatih (DOCX, PDF, TXT, XLSX, CSV), ki jih je mogoče brati s standardno pisarniško programsko opremo brez potrebe po posebnih aplikacijah.
3.3	Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)	
3.3.1	Katere geslovnike oz. šifrate boste uporabili pri pripravi podatkov in metapodatkov?	Pri pripravi metapodatkov bodo upoštevani: - Thesaurus za področje sociologije in kriminologije (CESSDA Vocabulary) - Terminologija slovenskega pravosodnega sistema (ZKP-O, ZKOM) - Standardizirane kategorije ADP za opis podatkovnih zbirk v SPSS/DDI
3.3.2	Ali boste primorani uporabiti manj poznane ali lastne geslovnike oz. šifrate?	☐ Da ☒ Ne Bodo uporabljeni uveljavljeni, standardni geslovniki in terminološke sheme.
3.4	Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)	
3.4.1	Na kakšen način boste zagotovili dokumentacijo,	Vsaki podatkovni zbirki bosta priloženi:

	potrebno za ponovno uporabo podatkov?	(1) datoteka README (TXT) z opisom vsebine, metodologije, vzorca, konteksta zbiranja in definicijami spremenljivk/kategorij; (2) kodirni priročnik za kvalitativne podatke z opisom shem kodiranja in kategorij. Dokumentacija bo pripravljena v skladu z zahtevami ADP ter standardi DDI za opis kvalitativnih podatkov.
3.4.2	Ali bodo vaši podatki javno dostopni in licencirani v skladu z odprto licenco CC0, da bo s tem omogočena čim širša ponovna uporaba?	☐ Da ☒ Ne Anonimizirani podatki, na podlagi katerih ne bo mogoča identifikacija udeležencev raziskave, bodo licencirani pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 (CC BY 4.0), ki omogoča prosto ponovno uporabo, prilagoditev in distribucijo ob navedbi avtorstva. Licenca CC BY je primernejša od CC0, ker zagotavlja ustrezen akademski prispevek projektni ekipi in instituciji.
3.4.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti podatkov boste uporabili?	Kakovost podatkov bo zagotovljena z naslednjimi postopki: - Dvojno kodiranje: transkripcije in analitični dokumenti bodo neodvisno pregledani s strani dveh članov ekipe; - Revizijska sled: vsi koraki obdelave podatkov bodo dokumentirani; - Preverjanje celovitosti podatkov pred arhiviranjem (pregled na nepopolnosti, napake vnosa); - Recenzija metodologije s strani evalvacijskega in posvetovalnega telesa (DS7).
4.	Etični in pravni vidiki	
4.1	Ali obstajajo etična ali pravna vprašanja, ki bi lahko vplivala na deljenje podatkov?	☒ Da ☐ Ne Da. Projekt vključuje zbiranje podatkov od strokovnjakov (fokusne skupine, intervjuji) in od mladostnikov (intervjuji). Pridobljeno je bilo soglasje Etične komisije Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani pred pričetkom terenskega dela. Posebna pozornost bo namenjena zaščiti mladostnikov, ki so bili v stiku s pravosodnim sistemom. Ker je Slovenija majhna država obstaja možnost, da tudi anonimiziranih transkriptov zaradi možnost identifikacije udeležencev raziskave ne bo mogoče javno objaviti brez omejitev.
4.2	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali oz. hranili osebne podatke?	☒ Da ☐ Ne Da. Projekt bo zbiral osebne podatke udeležencev fokusnih skupin, intervjuvancev in mladostnikov. Zagotovljena bo skladnost z GDPR in ZVOP-2: (1) pred zbiranjem bodo pridobljene pisne informirane privolitve; (2) podatki bodo med projektom hranjeni ločeno od identifikatorjev (psevdonimizacija); (3) pred arhiviranjem bodo podatki anonimizirani (removal of all direct and indirect identifiers).

4.3	Ali bodo med projektom ustvarjene oz. ponovno uporabljene posebne vrste osebnih podatkov?	☒ Da ☐ Ne <p>Da. Intervjuji z mladostniki, ki so bili obravnavani v kazenskem postopku, lahko vsebujejo podatke o kriminalnih postopkih, zdravstvenem stanju in socialni situaciji (posebne kategorije v skladu s 9. členom GDPR). Varnostni ukrepi: šifriranje vseh digitalnih gradiv, omejitev dostopa na avtorizirane člane ekipe, takojšnja anonimizacija po transkripciji, zaščita zvočnih posnetkov z geslom, uničenje surovih posnetkov po transkripciji.</p>
4.4	Kako boste uredili lastništvo avtorskih pravic in pravic intelektualne lastnine podatkov, ki jih boste ustvarili ali ponovno uporabili?	<p>Lastnik avtorskih pravic in pravic intelektualne lastnine vseh raziskovalnih podatkov je Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani kot izvajalec projekta.</p> <p>Javno dostopni (anonimizirani) podatki bodo licencirani pod CC BY 4.0. Surovi podatki z osebnimi informacijami bodo hranjeni interno in ne bodo javno dostopni.</p>
5. Drugi raziskovalni rezultati		
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	☒ Da ☐ Ne <p>Da. Projekt bo ustvaril naslednje dodatne rezultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program multidisciplinarnega usposabljanja (vsebinski moduli, format, evalvacijska orodja) – v obliki pisnih dokumentov (DOCX, PDF) - Vsaj en znanstveni članek (digitalno, odprti dostop) - Priporočila za sistemske spremembe (poročilo v PDF) - Evalvacijska orodja in vprašalniki (DOCX, PDF) <p>Vsi navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani Inštituta za kriminologijo in prek repozitorija ARIS.</p>
6. Finančna sredstva		
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	<p>Stroški ravnanja s podatki so vključeni v projektni proračun pod postavko osebnih stroškov (čas za transkripcijo, anonimizacijo, pripravo metapodatkov in arhiviranje) in materialnih stroškov (šifrirani prenosni pomnilniki, morebitni stroški hrambe).</p> <p>Deponiranje podatkov v ADP je za projekte, financirane s strani ARIS, brezplačno. Stroški infrastrukture zagotavlja Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v okviru obstoječih IT-storitev.</p>
6.2	Kdo bo odgovorna oseba za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu?	<p>Dr. Jasmina Arnež, vodja projekta Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani</p>

Uporabljeni viri:

- *Anotirana predloga načrta za ravnanje s raziskovalnimi podatki za projekte Obzorja Evropa.* CTK UL. Dostopno na: <https://dirrosdata.ctk.uni-lj.si/raziskovalni-podatki/nacrt-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>.
- Bežjak, Sonja (ur.) (2024). *Spoznaj FAIR: Priročnik o odprti znanosti v Sloveniji.* Univerza na Primorskem. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-328-9.pdf>.

- *Horizon Europe Data management plan template*. Dostopno na: <https://www.openaire.eu/images/Guides/HORIZON EUROPE Data-Management-Plan-Template.pdf>.
- *NWO Template Data management plan*. Dostopno na: <https://www.nwo.nl/en/research-data-management>.

Verzija dokumenta: 1.0
Številka: 6311-94/2024-1
Datum: 25. 03. 2026